

Pozdravljeni g. predsednik Vlade RS dr. Robert Golob,

po Tvojem naročilu z najinega sestanka dne 05.12.2022, o političnih pritiskih, Ti v nadaljevanju podajam naslednjo razlago:

Kot ministrica za notranje zadeve sem zapriseгла, da bom spoštovala ustavo in pravni red ter ravnala skladno s svojo vestjo in v dobrobit prebivalcev Republike Slovenije. Tako sem, skupaj s svojo ekipo, tudi delovala ves čas, z iskreno željo upravičiti zaupanje javnosti v delo našega resorja. Ob nastopu funkcije smo si z ekipo zastavili cilj ponovne vzpostavitve strokovnosti in neodvisnosti ter zaupanja v Policijo. V veliki meri nam je to tudi uspelo, kar izhaja iz zadnje meritve javnega mnenja, ki je izkazala velik skok v zaupanju v delo policije. Pripravili smo ključne normativne spremembe, izvedli nadzore nad delom policije v času protestov v mandatu prejšnje vlade, v skladu z zakonodajo izpeljali upravičene kadrovske menjave v Policiji in MNZ, izvedli več revizij spornih projektov in o ugotovitvah obveščali pristojne državne organe in še bi lahko naštevala. Naša premisa dela so bile demokratizacija policije, dosledno spoštovanje človekovih pravic in njena umerjenost v lokalno skupnost, k ljudem, katerim služi. Kot ministrica za notranje zadeve sem v popolnosti predana zakonitemu in strokovnemu delu in enako pričakujem tudi od vseh zaposlenih, še posebej od policije. Pred dobrima dvema letoma smo bili priča prekomerni in nesorazmerni uporabi sile policije na protestih v Ljubljani. Poudarjam, da sem z ekipo naredila vse, kar je v moji moči in pristojnosti, da do takih ponižujočih ravnanj policije nikoli več ne bi prišlo. Izpolnili smo torej vse, kar smo obljubili javnosti in smo lahko sami storili na ministrstvu.

Za uspešno nadaljevanje dela in številnih projektov, ki smo si jih zastavili, je nujno zagotoviti kontinuirano, strokovno in visoko profesionalno vodstvo policije. Tvoja odločitev, da mojemu predlogu za imenovanje mag. Boštjana Lindava za poln mandat na mesto GDP ne slediš, je brez primere v zgodovini policije in po mojem mnenju predstavlja oviro za učinkovit razvoj sistema. Enako velja za imenovanje Slavka Koroša na mesto direktorja Direktorata za policijo in druge varnostne naloge.

Izjave v medijih iz vrst GS, sms PR GS, ga. Vesne Vukovič, ki mi je bil poslan v soboto 29.10.2022, da so raztrgani plakati GS in da ne vedo, če bi to prijavili policiji, ker se ve kdo vodi Policijsko upravo NG (na kar sem ji odgovorila, da ni nikakršnih indicev, da ne bi strokovno opravljal svojega dela) in tudi Tvoje stališče (izrečeno na najinem pogovoru dne 10.11.2022 zakaj Lindav ne bo imenovan za polni mandat in se mu le podaljša status vršilca dolžnosti kot nekakšna dodatna poskusna doba, kljub oceni uradniškega sveta, da je primeren in izpolnjuje vse zahtevane pogoje) da je do neimenovanja prišlo, ker z vd GDP Lindavom nisva uresničila pričakovanj o čiščenju policije, je politični pritisk na vd GDP, da bo prejel polni mandat le, v kolikor bo na podlagi političnih meril in pričakovanj politične stranke in PV »očistil« policijo določenih ljudi. Ob tem, da Ustava RS v 14. členu jasno določa, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik vero ali politično prepričanje, kar je tudi ključna civilizacijska pridobitev, ki varuje ljudi pred samovoljnostjo oblasti, ki smo ji bili priča v prejšnji vladi.

Zato sva z Lindavom v Tacnu podala izjavo, da se mora politika končati pred vrati GDP, da kot ministrica za notranje zadeve ne morem opravljati svojega dela, če si ne morem sestaviti ekipe, ki ji zaupam in ki je strokovna, brez jasnega pojasnila je bil s Tvoje strani 17.11.2022 zavržen za imenovanje namreč tudi Slavko Koroš za GD DPDVN (z navedbo, da bom na tem mestu imela morda nekoga drugega), ampak mi jo očitno želi sestaviti nekdo drug in zato je vd GDP Lindav tudi pojasnil, da je vse delovnopravne postopke in ukrepe znotraj policije opravil v skladu z zakonom, ne pa po pričakovanjih politike in tako bo tudi ostalo.

Kot ministrica želim delovati z ekipo, ki jo izberem sama, glede na poznavanje njenih strokovnih kompetenc in v katero zaupam. Odrekanje te možnosti in sugestije za imenovanje drugih izbir, po moji oceni, predstavlja obliko političnega pritiska. Druge pritiske sem Ti navedla že v najinem zadnjem pogovoru v ponedeljek dne 5.12.2022. Ob tem Ti ponovno pojasnujem, da so politični pritiski tudi pogojevanje kadrovskih menjav, nasprotovanje napredovanj ali odpustitve.

Dovolj dolgo sem bila v policiji, da se zavedam, da je težnja po nadzorovanju institucije, ki ima monopol nad fizičnim prisiljevanjem, stalno prisotna pri nosilcih oblasti. Tudi v družbah, ki so sicer organizirane na načelih večstrankarske demokracije, to ni nenavadno. Demokratična policija, ki deluje zgolj na podlagi prava in stroke, je predpogoj svobode ljudi. Če policija zlorablja svoja pooblastila, ravna protipravno ali celo nasilno, ljudi odvrča od demokracije – brutalno jim daje vedeti, da ne morejo biti dejavni akterji demokratične družbe, v kateri lahko soodločajo skladno s svojo voljo, željami in pričakovanji, ampak da so zgolj objekti oblastnega ravnanja države.

Prejšnja vlada je naredila policiji veliko škode, izpostavila jo je temu, da je morala izpolnjevati ukaze in naloge vprašljive zakonitosti, zlorabiti pooblastila nad ljudmi, ki so protestirali, jih kaznovati zaradi izražanja mnenj in organiziranja. Ugled policije je posledično drastično padel, ogrožena je bila svoboda ljudi, čemur so se ljudje uprli, nenazadnje tako, da so izvolili oblast, ki jim je obljubila dejansko svobodo.

Nova vlada se mora zavedati, da depolitizacije policije ne bo mogoče vzpostaviti zgolj z rušenjem tega, kar je policija postala pod prejšnjo vlado (t. i. čiščenjem policije oseb, ki naj bi bili privrženi določeni politični opciji). Depolitizacijo je mogoče doseči predvsem z izgradnjo novih demokratičnih procesov znotraj policije. Le ti lahko jamčijo, da bo policija delala za ljudi, strokovno, zakonito in ob upoštevanju človekovih pravic, in to ne glede na vsakokratno oblast.

Moje stališče je, da demokratizacija in depolitizacija policije ni stvar zamenjave posameznih obrazov v policiji. Gre za postopen, počasen, zlasti pa strokoven proces, ki ga mora izpeljati policija sama. Depolitizacije policije se ni mogoče lotiti s pristopi, ki so sprva pripeljali do njene politizacije. Pri čemer politizacija policije ne pomeni, da so v policiji osebe, ki imajo določena politična stališča, ampak da obstajajo strukturni pogoji za to, da se policija lahko ukloni oblasti oziroma da jo oblast lahko zlorabi za svoje politične namene. To je srž najinega nesoglasja.

Policija mora demokratizacijo izvesti sama od znotraj, izhajajoč iz svojih strokovnih in pravnih načel; demokratizacija ji ne more biti zapovedana od zunaj oz. od zgoraj. Policija zato med drugim potrebuje stabilno vodstvo z jasno demokratično vizijo. Generalni direktor policije s polnim mandatom, ki ni v negotovosti glede svoje bodoče pozicije, je ključno jamstvo za demokratizacijo policije in za upiranje njeni politizaciji. Kot tak je simbol neodvisnosti in samostojnosti policije. Zato menim, da je politična

odločitev, da policija daljši čas nima stabilnega vodstva, pravzaprav poskus njene destabilizacije in vzpostavitve pogojev, da bi bila (zopet) poslušna politiki. Zato ne nasprotujem zgolj posameznim poskusom vplivanja na policijo, ampak se zavzemam za vzpostavitev takih strukturnih pogojev, da policija ne bi bila več orodje politike. Precedens, po katerem bi lahko politična oblast navkljub izkazanim strokovnim referencam predlaganega kandidata za generalnega direktorja policije, tega zavrnila, brez obrazložitve, arbitrarno, na videz zgolj iz oblastne kaprice, je nevaren in nanj ne morem pristati.

Kot izhaja iz zapisanega, trdno stojim na stališču, da je potrebno s slehernim dejanjem utrjevati ugled pravne države in krepiti integriteto v državni upravi, saj smo s slednjim zavezani ljudem. Ocenjujem, da mi je bila odvzeta ta možnost, zato sem sprejela odločitev, da Te bom v prihodnjih dneh, po vrnitvi s službene poti, pisno obvestila o svojem odstopu z mesta ministrice za notranje zadeve. Drži, da se precej razhajava v pogledih na politične pritiske, kot tudi na postopek depolitizacije policije.

Obenem Te seznanjam, da me je skladno s 13. členom ZODPol v.d. GDP mag. Boštjan Lindav seznanil z informacijo o političnih pritiskih v policiji, za kar ste ga sicer neposredno zaprosili. Njegovo pojasnilo posredujem v nadaljevanju.

Ne glede na vse, si bom tudi v bodoče po svojih najboljših močeh prizadevala za strokovno in kadrovsko neodvisnost policije in za dosledno spoštovanje človekovih pravic in pravne države nasploh.

V Ljubljani, 06.12.2022

mag. Tatjana Bobnar
Ministrica

